

Creccion del Arzobispado

de

Mexico

1534-1535

M. S.

EX LIBRIS
No. 2132

SAMUEL LATHAM MITCHELL BARLOW

EX LIBRIS

JON. EBORS.

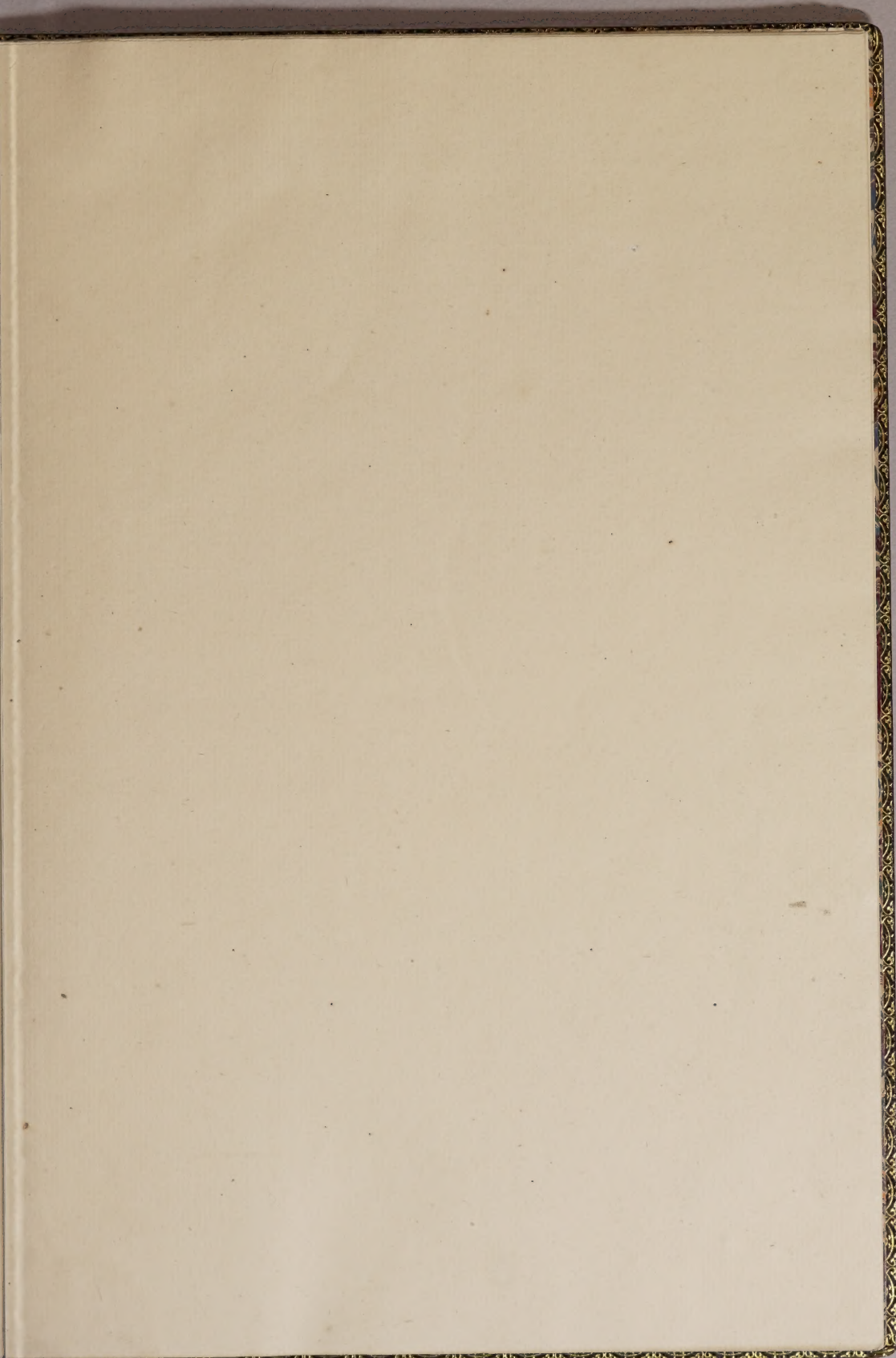

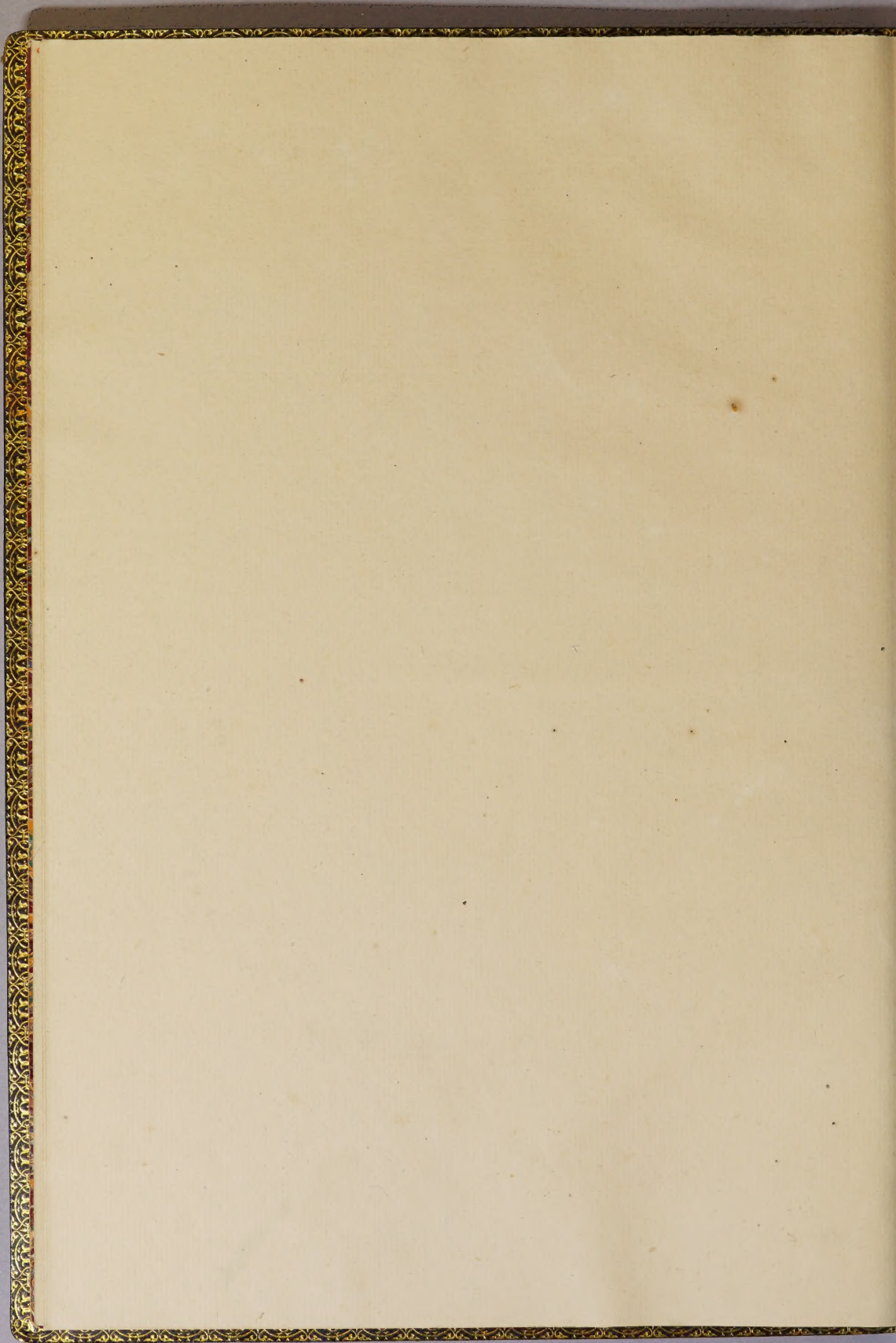

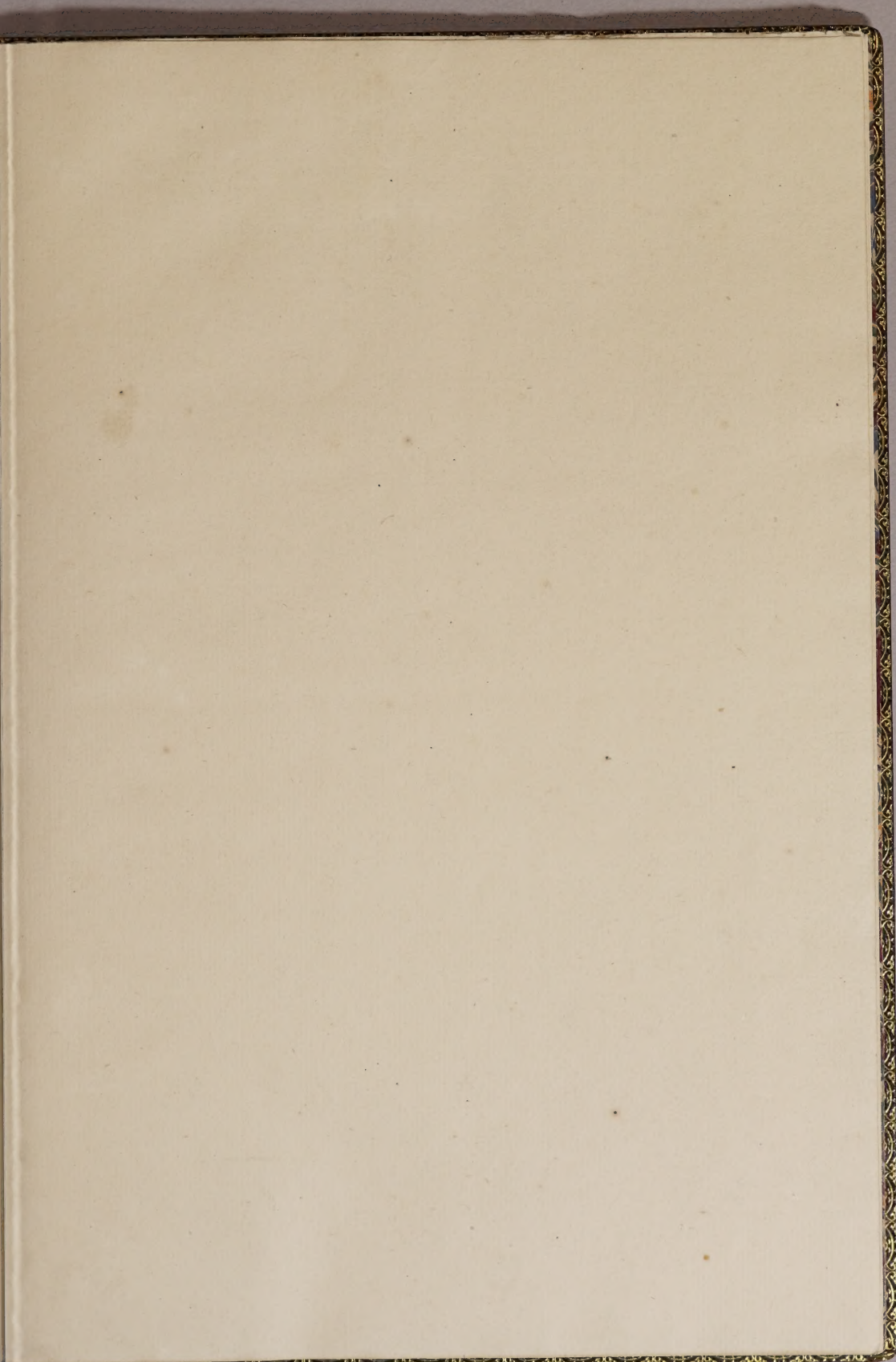

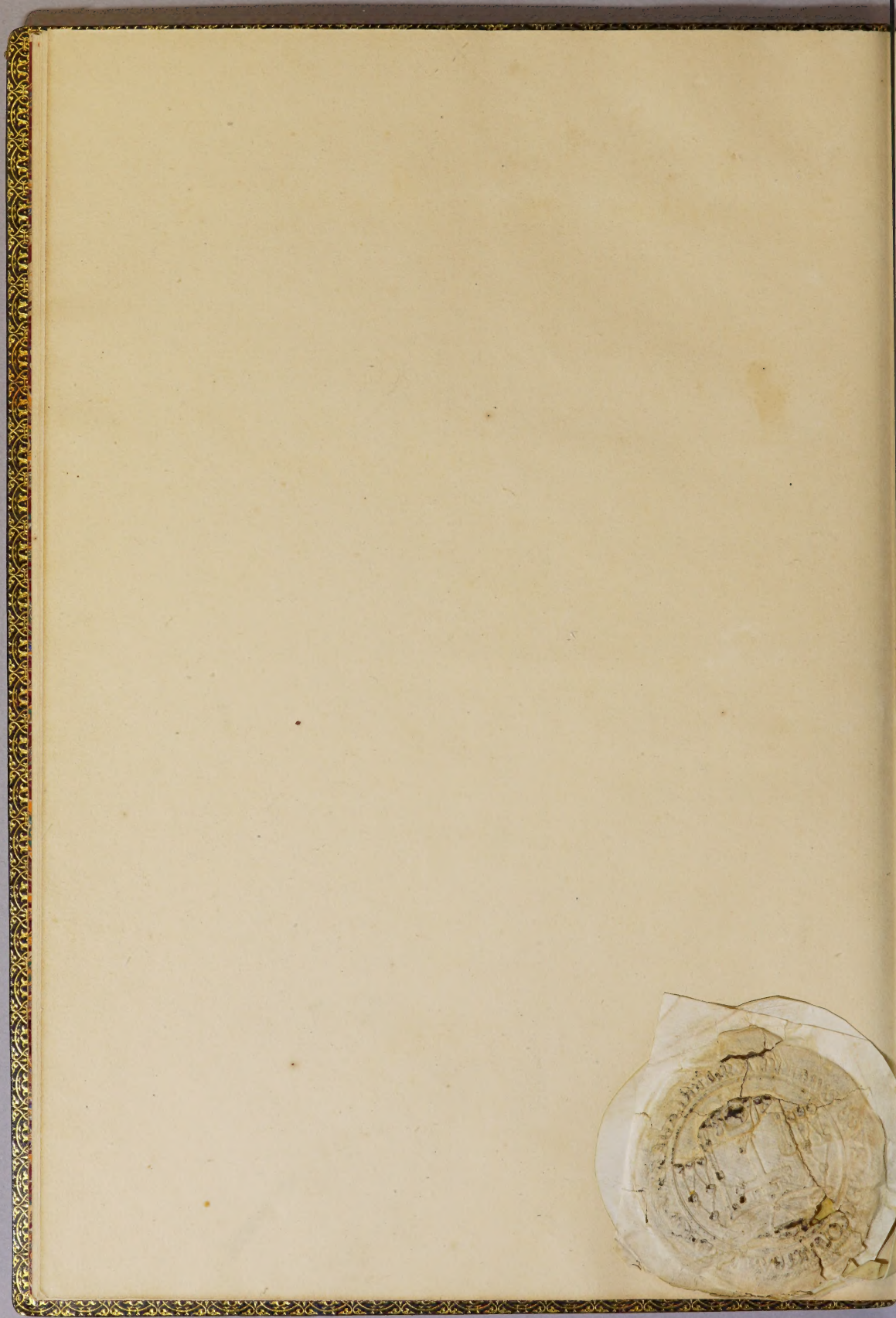
2755

Codex
- Lat
2

Sección de México: —

23

John Carter Brown
Library

De Montfort

PAUL

Ioannes de cumarraga dei optimi et aptice Sedis munere epus, et Seruus ecclesie Mexiconensis, cuius sub christi dei euangelio eterno militanti gratia, et pax a deo patre, et eius consubstantiali unigenito filio pacis auctore, qui sui diuini corporis effuso cruore donauit nobis omnia delicta, delens quod aduersus nos erat, chirographum decreti quod erat contrarium nobis et ipsum tulit de medio, affigens illud cruci, pacificans per sanguinem crucis eius, siue que in teretis siue que in caelis sunt, placuit diuine bonitati: hispaniarum regnis a deo celebres proficere heros, qui nedum barbaricos enses, ac molles, que illorum uictoriam sequuntur, e medio effugerent: uerum sui patrimonij et uite prodigi facti, remotissimas, et incognitas penetrent regiones, ac idolatrie monstro uide sublato, euangelium uite, crucis vexillo hinc inde triumphante: christianorum magna stipante caetera, plaudente religione christiana, magnis auspitijs late, diffusaque, plantarent. hi sunt serenissima regina ioanna, ac illius genitus inuictissimus carolus, maximus imperator semper augustus, rei secularis ex dei electione sulus, et indubitatus Monarcha: quorum cura circa hoc potissimum uersatur. ut omnes gentes eandem orthodoxam profiteantur fidem, et uniuersus orbis ad unius ueri dei cultum redigatur, fiatque uniuersum, et unus pastor. atque iuxta baptismi pauli oraculum, unum corpus, unus spiritus, una spes, unus dominus, una fides unum baptismum, unus deus et pater omnium, qui super omnes et per omnia et in omnibus, nobis acunctis uniuersimode proclametur. ob hoc quippe innumeras rates, carinas atque terretres, scilly caribdi, ac alijs compluribus cerulei maris angustijs exposuere. ob hoc sane in effabiles suorum regnorum thesauros, quasi manu undiquaque perfosa, per abrutas et incultas horas, etiam nec assem mundani lucri inde sperantes, herculeo illo suo animo, sepius, et asatim proiecerunt, attentantes iter, uel euntibus, uel redeuntibus multis, nominibus infaustum nullo in infelicis quamque plures christiani nominis augmentum non contingebat, ac pene duplicabat molestiam gentemque illam experirent omnino aduersam, et inaudibilem, cuius utilitati potissimum tantum laboris desudabat, ob hoc res unquam lucidissimae: selectos uiros quos plurimos, nedum in arte militari, uerum et in omnigena eruditione, ac pietate. ad barbaros et fere bestialiter uiuentes, homines destinauerunt, alteros quidem qui illos suo regali sceptro submitteret, alteros uero, qui sacra dei templa edificarent, et ad sinceram fidei ueritatem radijs uere theologiae illuminatos, illos redigerent, et immaculatam, quam e deficiarent ecclesiam, si forte diabolico instinctu misceretur, a foeda barbarici appellatione uendicaret. Perspiciebat nimirum regia prudentia id quod uerissimum est, non mediocriter ad christiane religionis ornamentum facere, ne quid omnino canatur, aut legatur in templis, quod non grauissimo doctissimo cuique placere, demum tanta soletia, tam ingenti cura et angustia, opera huius rei. studio infatigabili, christiani nominis supra prouincia, annis non paucis insudarunt. ut illis in locis, in quibus ab incognitis seculis astaroth, bel, baldagon, et relique baratrie uerine spurtilie colebant, iam non nisi diuinum nomen sacri hymni hipostatice laudes, uirginei cantus, diuorum panegyreci, martirum sanguis, uirginum puritas, ecclesie dogmata, et pontificia iura hinc inde resonent, atque tripudiant. loquant ipsa opera, testent rem quondam prophane blasphemae, christo, num nominibus plene regiones, nunc uero insule christiane et oppida felicissima, christo, ac gloriose militie dicata huius sollicitatis, participes sunt. Cumana. perlaru flume. Venecia

minor, Sancta martha. nomen dei, darienu, pannama, nicaragua, indica cartago, profunda loca,
perutu, yucatanu, cocumellu, flumen palmarum, hispanica, insula fernandina, margarita,
iaymea, et sancti iohannis, ac alia q̄ plurima loca, quedam a fluminibus, quedam uero a diuis
illa conquistantiu, genealogijs nomina trahentia, que a deo diuini cultus schemate fulgent,
exuberatissimis templis, ac monachorum cœnobijs hinc inde constructis, ut uere de illis: res
pectu nri: diuinu iudiciu iam uerticet, erunt nouissimi primi, et primi nouissimi, hoc
uero ingens diuini amoris incendiū piissimorum horum regum studio actum ē, quibus tali
ter fauit diuina clementia, ut non solum regali sceptro cunctos nri eui reges antecedant, uerū
pietate precipui fidem christianam precumtis ampliauerint, quapropter mihi magis interea li
bet illis mentem istam regibus dignam, quam fortunam quamlibet amplam gratulari. **O**
felicem christi populum, si passim contingat, tales eē principes, quibus christi gr̄a nil sit
antiquius, qui totum regium ornatum moribus et uita referant. quibus et si sceptru detra
has, tamen reges christianos agnoscas, in quibus sane fortuna, q̄ antiquitas cœcā facie
bat, oculata uidetur, qui generis sui longe clarissima schemata morum suoru ornamenti
illustrent, regiam dignitatem uite integritate conduplicant, imperiali aequile: nescio quid
maiestatis: aditum uidetur, postq̄ hi similes non habentes principes totius orbis Monar
chiam tenent. quid superē, nisi ut Christum optimū maximumq̄ complectemur, ut istam
mentem illis, illos uero nobis q̄ diuissime seruet incolumes. Ad tantam itaq̄ exuberantiā,
ut ad rem breuiter ueniamus) horum principu deuenit clementia, q̄ mexiconē provin
ciam, iter omnes regie ditioni submissas precipuam interea firma, quam nouam hispaniā
nuncupamus, situatam non solum a barbarico illo cultu christi fide undiquaq̄ amplifi
me euangelizata mundauerint, uerum ut ordo hierarchicus, quem Romana tenet ecclia
in illa obseruetur, apostolico super hoc implorato consensu, episcopatum, cathedrale tem
plum, ac paruo chiales ecclias, dignitates, canonicatus, prebendas, beneficia, et cetera hmoi
in ipa exigere, construere, edificare et fundare, omnino regio sup hoc habito consilio, de
creuerint, atq̄ ut rem effectui comendarent, me inutilem, et omnino ad tante rei executi
onem inhabilem, cum apud illos plurimi non deessent. qui mea sententia comulate uale
rent, suis sanctissimis uotis satisfacere, ex angulo mei franciscani instituti, semisepulcū
extraxerunt, et in primū mexiconē nominauerunt, et eligerunt ep̄m, quorum pie
petitioni, et electioni, Sanctissimus dominus noster papa clemens huius nominis sep
timus paternali affectu: ut parē: condescendens aplicas litteras per manus regias nobis
subpediandas, solerticuria destinauit, quas quidem litteras in membranamine more Ro
mano conscriptas, aplico plumbo in filis sericeis rubrei croceiq̄ coloris pendente, sa
nas, integras, non uitiatas, non cancellatas, nec aliqua sui parte suspectas, sed omni
prorsus uitio et suspectione carentes, is qui regium agebat negociu. Coram magno cetu
in precipuo templi sacro loco, sancti sp̄s, inuocato favore nobis presentauit, quas q̄
ea qua decuit uenerentia, et submissione suscepimq̄ et legimq̄. Series uero catu de uerbo ad
u^{er}bum ē que sequit

Clemens epus seruus seruorum dei ad perpetuam rei Memoriam, Sacri apostolatus ministerio meritis licet insufficientibus superna dispositione presidentes, vniuersi orbis provincias, et loca ea presertim, que omnipotentis dei misericordia christiane ueritatis lucem nris potissime temporibus inciperunt agnoscere, frequenti meditatione intendimus, ut in illis orthodoxe fidei cultus augetur et christiana religio propagetur, ac eorum incole, et habitatores venerabilium presulum doctrina, et autoritate suffulti, in eadem fide semp proficiant, ipsaq; loca maxime insignia dignioribus titulis atollant, et maioribus honoribus decorentur, presertim cum id catholicorum regum, et cesaree maiestatis pia uota exposcunt, et cognoscimus, in dno salubriter expedire. Sane cum oppidum Mexiconen in indijs maris tirreni nuncupati, olim auspitijs clare memorie ferdinandi Aragonie regis, et elisabeth regina Castelle, et legionis regnorum, per dilectum filium nobilem virum Petrum arias militem sequocien eorum gentium, armorum ad easdem indias destinatorum exercitus generalem capitaneum nouiter repertis, et e manibus infidelium illas tunc occupantium, ereptis, ac ad ditionem, et dominium eorum, et pro tempore existentium regum eorundem regnorum redactis, illisq; temporibus subiectis, que eisdem regibus, dum vixerunt: et deinde charissimo in christo filio nro Carolo Romanorum imperatori semper augusto, dictorum regum, nedum heredi, et successori, verum et in desiderio orthodoxam fidem ubiq; exaltandi, imitatori, ac sub eor. obedientia et dominio ratione, dictorum regnorum ex tunc successiue, eodem petro capitaneo gubernatore permanentibus, consistens admodum insigne existat, longumq; et latissimum, et distinctum territorium circum circa habeat, adeoq; in eo, ultra viginti millia vicinorum, uel incolarum, quorum plures fideles, tam nouiter conuersi, qm et alij forenses, et de diuersis mundi partibus ad illud habitandum confluentes, conuolent: et resideant, ac in eo, inter alias ecclesias, monasteria, et pia loca, ex deuotione regum maiestatis et capitanei predictorum, imbi constructa, vna parochialis ecclesia, sub inuocatione beate marie virginis cum structuris, et edeficijs convenientibus, ad quam omnes ipsi fideles promissis, et diuinis officijs audiendis, ac ecclesiasticis sacramentis suscipiendis, tamq; ad eorum parochialem ecclesiam recurrunt, et consistit, ac idem Carolus imperator summo petro cupiat, eandem parochialem ecclesiam in cathedralem, ipsumq; oppidum in ciuitatem Mexiconen erigi, et instrui. Nos habita super his cum venerabilibus fratribus nris sancte Romane ecclesie cardinalibus matura deliberatione, eodem Carolo imperatore nobis super hoc humiliter supplicante ad laudem et gloriam omnipotentis dei, et eiusdem beate marie virginis eius genitricis, ac totius curie celestis, necno ipsius fidei exaltatione, apostolica autoritate tenore presentium supplicationibus caroli imperatoris hmoi inclinati, de eorundem fratrum Consilio pariter et assensu, oppidum mexiconen, ac parochialem ecclesiam beate marie hmoi, in cathedralem Mexiconen, sub inuocatione assumptionis eiusdem beate marie nuncupandam pro uno epo Mexiconen qui imbi et in illius ciuitate, ac diocesi uerbum dei predicet, et infideles ad eandem fidem conuertat, ac tam illos sic conuersos, qm alios predictos fideles in eadem fide expertius instruat, doceat, et confirmet, ac sacramenta ecclesiastica eis ministret, et ministrati, ac predictam ecclesiam ecclesiam, illiusq; edificia ad formam cathedrales ecclesie redigi, faciat, ac in ciuitate et diocesi

predictis collegiatis, et parrochiales, ac alias ecclesias, monasteria, capellas, hospitalia, oratoria,
et alia pia loca, ac in illis respectiue in numero et cum dotibus, ac qualitatibus decentibus, per
cum assignandis, specificandis, maiores, principales, abbatiales, conuentuales, et alias digni-
tates, personatus, administrationes, et officia etiam curata, et electiua, nec non canonicatus et
prebendas, integras, et dimidias portiones, capellanias, vicarias, et alia beneficia ecclesiastica
cum cura et sine cura, ac capitula, nec non capitulares, abbatiales, conuentuales, et alias
mensas, erigat, et instituat, respectiue, ac alia spūalia temporalia iuris dictionalia, et pon-
tificalia officia, omniaque et singula alia, que alij epi regnorum eorumdem facere, et exer-
cere, consueverunt, et que pro diuini cultus augmento et fidei hmoi exaltatione, iporumque
fidelium animarum salute, expedire cognouerit, faciat, et exerceat. ac omnibus et singu-
lis alijs priuilegijs, prerogatiuis, preeminentijs, et gratijs, quibus alij epi predicti, de
iure et consuetudine, ac alias vtuntur, potiuntur, et gaudent, ac uti, potiri, et gaudere po-
terunt, quomodo habet in futurum, vtatur, potiat, et gaudeat, ac uti, potiri, et gaudere, liber-
re, et licite ualeat, nec non in eadem ecclesia Mexicon capitulum canonicorum, et personarum,
epali et capitulari mensis, ac sigillo, et alijs insignijs, iuris dictionibus, priuilegijs, et pre-
eminentijs epalibus et capitularibus, erigimus, et instituimus, ac incolas et habitatores dicte
ciuitatis Ciuu nomine decoramus, nec non eidem ecclesie pro illius ciuitate, ciuitatem
erectam, et pro diocesi terras, insulas loca et oppida, que idem Carolus imperator, uel eius
consiliu, indianum nuncupatu, positus limitibus, et confinibus necessarijs, statui, et assignari,
iusserit, ac pro clero, et populo, illorum incolas, et habitatores hmoi respectiue, ac pro dote et
etiam pontificalis dignitatis, et pro tempore existentis epi, illius decentiori sustentatione,
decimas, primitias, et alia iura epalia spūalia et temporalia, de bonis rebus, et fructibus,
de quibus Carolus imperator, uel consiliu hmoi specificauerint, et ordinauerint, itaque idem
epus Mexicon, in ciuitate et diocesi predictis, episcopalem iuris dictionem, auctoritatem et
potestatem exercere, ac decimas et primitias et iura hmoi percipere, et leuare, ad instar epi
predictorum, libere, et licite ualeat, applicamus et appropriamus, nec non ius pzonatus, et infra
annu propter loci distantiam, per se uel alium, seu alios ad id et ante vacationes deputan-
dos procuratores, presentandi personas ydoneas, tam hac prima vice, quam quoties illa pro tem-
pore vacauerint, ad ecclesiam uidelicet Mexicon nobis, et pro tempore existenti Romano pontifici
per nos et illu respectiue, in eiusdem ecclesie epum, et pastorem preficiendum, ad omnes
uero et singulas alias dignitates, personatus, administrationes, officia, canonicatus et pre-
bendas, portiones, capellanias, vicarias, monasteria, prioratus, et alia beneficia hmoi, eidez
tempore existenti epo Mexicon ac eius uicario, seu officiali per eum instituendas, ad easdem
presentationes Carolo imperatori predicto ratione regnorum Castelle et legionis hmoi, ac pro
tempore existenti illorum regi uel regine desimilibus consilio et assensu reseruamus, concedimus
et assignamus. non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisque
contrarijs, quibuscunque. nulli ex quo hominu liceat, hanc paginam nostre electionis, institu-

John Carter Brown
Library

tionis

decorationis, applicationis, appropriationis, reservationis, concessionis, et assignationis, infringere,
uel ei ausu temerario contraire, Siquis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem
omnipotentis dei, ac beatorum petri et pauli apostolorum senouerit in cursurum. datis Rome
apud sanctum petrum, Anno incarnationis dnice Millmo quing^{mo} tricesimo, quarto
nonas septembris, Pontificati nri Anno septimo.

John Carter Brown
Library

Post quarum quidem litterarum apostolicarum presentationem, et receptionem, ut premitte,
factas, fuimus, pro parte serenissime dñe iohanne, et Caroli semper augusti, eiusdem filii
hispaniarum regum, debita cum instantia requisiti, ut ad complementum litterarum apli-
carum, et contemptoriū in eisdem procedentes in prefata nra cathedrali ecclia ad honorem
gloriosissime marie uirginis assumptionis dedicata, et in dicta noua hispania fabricata,
dignitates, canonicatus et prebendas, ac portiones, aliaq̄ beneficia, et officia eccliaistica,
quot quot et prout melius expedire, uideremus, tam in ciuitate, q̄ per totam diocesim eri-
geremus, et instituere. Nos igitur frater iohannes de cumarraga ep̄us predictus, ac comis-
sarius ap̄licus prefatus, attendentes petitionem, et requisitionem hmoi iustas fore, et rationi
consonas, cupientesq̄, ut uerus obediens filius ap̄lica iussa, nobis directa reuerenter exequi,
ut tenemur, comissionem predictam acceptauimus, et eadem autoritate ap̄lica qua fungi
mur in hac parte, prefata maiestate instante, et petente, in predicta cathedrā ecclia, Mexi-
conci ciuitatis in predicta noua hispania. ad honorem dei et dñi nri ihu christi, ac beatissi-
me marie uirginis matris eius, in cuius, et sub cuius titulo per prefatū sanctissimū nrum
cathedralis ecclia ē erecta, tenore presentium erigimus creamus et instituimus. /

Decanatum. que dignitas prima post Pontificalem in eadem ecclia existat, qui curet, et pro-
uideat, q̄ officium diuinum, et omnia alia, que ad cultum dei pertinent, tam in choro, q̄
in altari, q̄ etiam in processionibus, in ecclia, et extra, in capitulo, et ubicunq̄ conuenit
ecclie seu capitulo ad illud exoluendum congregabunt, cum silentio, et ea qua decet
honestate ac modestia uite, et recte perficiantur, ad quem etiam pertinebit, is quibus a
choro excusa discedere, conuenit, expressa causa, et non alias licenciam concedere. /

Archiep̄iscopatum eiusdem ciuitatis, ad quem clericorum ordinandorum examinatio, prelato
solemniter celebrante, ministratio, ciuitatis, et diocesis, si sibi a prelato iniungat, visita-
tio, et alia que de iure comuni competunt, exercere, pertinebit, qui in altero tñ iurium
uel in theologia, ad minus bachalarius existat in vniuersitate graduatus. /

Cantoriam ad quam nullus possit presentari nisi in musica, Saltem in cantu plano doctus,
et peritus existat, cuius infacis folio cantare, et seruitores ecclie cantare docere, et que ad
cantum pertinent, et expectant, ordinare, corrigere, et emendare, in choro et ubicunq̄ per se,
et non per alium officium erit. /

Scolastriam. ad quam et nullus, nisi in altero iurium, aut in artibus bachalarius in aliqua
generali vniuersitate graduatus existat, presentetur. qui grammaticam clericos et ecclie
seruitores, ac omnes diocesanos audire uolentes per se, uel per alium docere tenebitur. /

Thesaurariam. ad quem eccliam claudere, et aperire, campanas pulsare facere, omnia
utensilia ecclie, custodire lampades et luminaria curare de incendio luminibus, pane,
et uino ac reliquis ad celebrandū necessarijs de redditibus fabricę ecclie exponendis,
ad votum capitulo providere pertinebit. /

John Carter Brown
Library

Nec non decem canonicatus et prebendas, quas a dictis dignitatibus omnino separatas, et decernimus, nec unquam unam simul cum dignitate aliqua obtineri, posse, ordinamus, ad quos et canonicatus et prebendas, nullus presentari possit, nisi ad sacrum presbyteratus ordinem iam sit promotus, ad quos quidem canonicos quotidie, preterquam in prime, et secunde dignitatis, festiuitatibus, in quibus prelato, uel eo impedito aliqua de dignitatibus celebrabit, missam celebrare expectabit.

Instituimus insuper sex integras et totidem dimidias Portiones, et qui ad dictas integras portiones presentandi fuerint, ad sacrum diaconatus ordinem sint promoti, in quo quidem ordine teneant in altari quotidie deservire, nec non passiones decantare. qui uero ad dimidias, ad sacrum subdiaconatus, qui quidem epistolas in altari, et in choro, et prophetias, lamentationes, et lectiones teneantur decantare.

Volumus insuper et statuimus, quod ad dignitates, canonicatus, portiones, integras, et dimidias supradictas, uel ad aliquod aliud beneficium totius nostre diocesis nullus presentari, ualeat, qui cuius ius ordinis, privilegij, aut officij occasione a iurisdictione nostra ordinaria sit exemptus, et si forte contigerit exemptum aliquem presentari uel institui, talis presentatio uel institutio sit ipso iure nulla.

Ac duos Rectores, qui exerceant in dicta cathedrali nostra ecclesia officium rite et recte missas celebrandi, confessiones audiendo, aliisque sacramenta, caute et sollicite ministrando, qui ad presentationem catholicarum maiestatum sicut cetera beneficia nostre diocesis provideantur.

Ac sex acolitos, qui acolitatus officium in altaris ministerio quotidie per ordinem exercebunt ordinamus.

Capellanos insuper sex, quorum quilibet tam in nocturnis, quam in diurnis, ac etiam missarum solemnitatibus, ad facistolium in choro personaliter interesse, et in uno quoque mense Missas viginti, nisi iusta infirmitate uel impedimento fuerit impeditus, celebrare teneatur.

Presentationem autem dictarum dignitatum, canonicatum, portionum integrarum, ac dimidiarum, aliarumque dignitatum canonicatum, ac similium portionum futurarum in predicta nostra cathedrali ecclesia creandarum, prefatis catholicis hispaniarum regibus, ac eorum successoribus, prout de iure eis competit, et auctoritate apostolica, reseruamus eadem auctoritate.

Acolitorum, ac capellanorum predictorum electionem, seu prouisionem, ad nos, et successores nostros, una cum nostro capitulo, pertinere decernimus. volumus autem, quod dicti capellani, qui pro tempore fuerint eligendi, non sint familiares epi, nec alicuius persone dicti capituli, nec fuerint tempore vacationis.

Officium uero Sacriste qui ea que ad officium thesaurarii expectant ipso presente et de eius commissione, et in eius absentia, ad votum capituli exercere tenebitur.

Officium organiste, qui organa in diebus festiuis, et alijs temporibus, ad votum prelati uel capituli pulsare teneatur.

Officiu[m] p[er]tineti, cuius in processionibus ordinare, prelato, presbytero, diacono, subdiacono, et reliquis altari ministrantibus de choro ad sacristiam, uel altare, uel de altari ad sacristiam in chorum euntibus, uel redeuntibus anteire officium erit.

Officiu[m] economi, siue procuratoris fabricae, et hospitalis qui architectoribus, muratoribus, nec non fabricis lignarijs, et alijs officialibus, edificandis ecclesijs operam dantibus preerit, quiq[ue] per se, uel alios, redditus et prouentus annuos, et quocunq[ue] emulumenta et obuentiones, ad dictam fabricam et hospitale quouis modo pertinentia, colligere, et expendere habebit, redditus annuatim rationem de receptis, et consumptis ep[iscop]o et capitulo uel officialibus ab eis dem, ad hoc specialiter deputatis, necno ad eorum nutum eligendus uel remouendus, prestita p[ro]p[ri]a per eum ydonea satisfactione, q[uam] ad administratione admitatur.

Officiu[m] insuper cancellarij siue notarij ecclesie et capituli, qui quoscunq[ue] contractus inter ecclesiam, ep[iscop]um, capitulum, et quoscunq[ue] alios in proto collo et notis suis recipere actus capitulares scribere donationes, possessiones, census, feudus, precaria per eosdem ep[iscop]um et capitulum et ecclesiam uel eisdem factas uel in posterum faciendas, annotet, et scribat et instrumenta custodiat, partes reddituum beneficiatis distribuatur, necno rationes reddat et recipiat.

Officiu[m] insuper Cariculatorij, qui canes ab ecclesia eunt, in omnibus sabbatis et quoruncunq[ue] festorum uigilijs habentiu[m], uigilijs, et alias ubi et quando, p[ro] thesaurariu[m] sibi fuerit inunctam ecclesia purgabit,

De quibus omnibus Videlicet quinq[ue] dignitatibus, decem canonicatibus, Sex integris, et totidem dimidijs portionibus, et sex capellanis, et sex acolitis, et officijs predictis, quia de presenti fructus redditus et prouentus decimarum non suppetunt thesaurariam ex dignitatibus, quq[ue] uero canonicatus, et omnes integras et dimidias portiones ad presens indicta erectione uolum[us] suspendere, q[uod] si prefatis quatuor dignitatibus, et quinq[ue] canonicis, redditus memorate quartae partis, ad presens (quod non credimus) non suppetant, arbitrio nostro, no[n]no[m]q[ue] successoru[m] reseruamus. quas dignitates quosq[ue] canonicatus, interim suspendere debeamus, donec redditus excreuerint, Suspendi uero expectabunt donec ad maiorem quantitatem fructus peruenerint restituendi ad prebendas prefatas, per nos et nos successores, ordine nobis considerando, ad potiore[m] ecclesie n[ost]re utilitatem, ita tamen, ut cum deo duce ad pinguiore[m] ^{fortunam} fructus et redditus n[ost]re predictae ecclesie peruenerint, q[uod] primum ad dotem thesaurarie suspense applicatam, desuper crescentibus fructibus auctum fuerit, thesaurariam eandem ex nunc erectam, et creatam, ee decernimus absq[ue] alia noua creatione, et erectione persone per eandem catholicam maiestatem nominande, conferendam, et consequenter, dum fructus redditus et prouentus ulterius augmentum receperint, dictorum canonicorum numerus usq[ue] ad denarium numerum successiue augetur, quo expleto, tunc omnes integre, et dimidie portiones, successiue suo ordine admitantur, et demu[m] de redditibus super excreuentibus, sex acolitatus pro sex clericis qui in quatuor minores sint constituti, et acolitorum officium in altaris ministerio exerceant, et sex capellanie simplices, pro sex predictis capellanis similiter prouideant, postmodum uero, officium organiste, et p[er]tineti, economi, notarij, et cariculatorij predictorum, dicto numero successiue iuxta ordinem literaliter premisso, absq[ue] aliquo interualo augetur.

Quia secundum apostolum, qui altari seruit, de altari vivere debet, omnibus et singulis dignitatibus, personis, et canonicis prebendis, et integris, et dimidijs portionarijs, capellanis, clericis, sine acolitis, ceterisque officijs, et eorum officialibus, iuxta numerum supradicti expressis, omnes et singulos fructus, redditus et proventus, tam ex regia donatione, quam ex iure decimarum, aut alias quouis modo ad eos de presenti aut in futurum pertinentes, videlicet ordine literario, decano archidiacono / cantori / scolastico / thesaurario, et omnibus canonicis / necnon portionibus, et dimidijs, ac etiam rectoribus, et omnibus alijs supra notatis (et nominatis Modo sequenti. Decano, scilicet centum et quinquaginta libras, pesos / vulgariter in illis partibus nuncupatas) quarum librarum quilibet, unum castellanum aureum quadringentos octoginta quinque marapetinos monetæ vsitate hispanie constituentem. archidiacono centum et viginti valoris eiusdem pesos seu castellanos, et cuiuslibet de dignitatibus, totidem, et cuiuslibet de canonicis, ceteris portionariorum cuiuslibet septuaginta, dimidijs triginta quinque, capellanis quidem cuiuslibet viginti, acolitis singulis duodecim. / organiste sedecim / et notario totidem, porticario totidem, economo vero quinquaginta, caniculario quidem duodecim libras auri, similes totidem castellanos et marapetinos constituentes, ex nunc pro tunc ordine literario, prout exprimitur, seruato, cum fructus, redditus, et proventus super excreuerint, applicamus, et assignamus. Quia ut dictum est propter officium datur beneficium. volumus, et in uirtute sancte obedientie districte percipiendo, mandamus. quod predicta stipendia sint quotidiæ distributiones assignate, distribute quotidiæ die interessentibus singulis horis, nocturnis pariter et diurnis, et exercitijs dictorum officiorum, itaque a decano usque ad acolitum inclusiuè, is qui alicui hore non interfuerit in choro, stipendium siue illius hore distributione careat, et officialis qui sui officij exercitio, uel executioni deoritur, multetur similiter singulis vicibus pro rata salarii, Tales uero distributiones, quibus absentes priuantur, ad potiorem decorem diuini officij, iuxta arbitrium nostrum, nostrorumque successorum, uolumus, distribuantur, item volumus et eadem autoritate ordinamus, ut omnes et singule dignitates canonici et portionarij dicte nostre ecclesie cathedralis teneantur residere et seruire in predicta nostra ecclesia, per octo menses continuos, aut interpolatos, aliquem nos uel successores nostros, qui protempore fuerint aut capitulum / sede uacante / teneantur, eoprius uocato, et audito, si iusta et rationabilem causam absentie non habuerit, et allegauerit, personatum, uel canonicatum siue portionem uacantem pronuntiare, et de illo uel illa, ydoneis, ad presentationem tamen prefate catholice maiestatis, et eorum in regnis hispanie successorum, prouidere. Iustam autem absentie causam, hoc loco disimus egritudinem, dum tamen beneficiatus infirmus in ciuitate maneat, at, aut in suburbijs eiusdem ciuitatis, aut si eam incurrerit, stans extra ciuitatem, cum redierit, aut redire parauerit ad eam, dum tamen hoc probationibus legitimis constet, uel cum de mandato epi uel capituli simul, et pro causa et utilitate ecclesie absens fuerit, itaque ista tria concurrant in hac sua absentia,

John Carter Brown
Library

Volumus insuper, et de consensu et beneplacito prefate et Serenissime maiestatis et eadem autoritate apostolica, statuimus, decernimus, et mandamus, quod omnium decimarum tam

cathedralis, q̄ aliarum ecclesiarum dicte ciuitatis et diocesis, fructus, redditus, et prouentus, in
quatuor equales diuidant partes. quarum unam, nos et successores nri epi, per petuis futurisq̄
temporibus, pro onere pontificalis habitus sustentando, et ut decentius et iuxta pontificalis offi-
cij exigentiam statum nr̄am sustentare valeamus, absq̄ aliqua diminutione pro nra epis-
copali mensa habeamus. decanus uero et capitulu et reliqui ministri eccleie quos super assigna-
uimus, aliam quartam partem, modo premissa, inter eos diuidendam habeant, a quibus par-
tibus, licet ex commissione aplice et longeuo temporis usu, moribus et consuetudine approbata,
eadem catholica maiestas terciam partem /tercias/ in hispania vulgariter nuncupatam, habe-
re et recipere, integraliter consueuit. Volens ergo nos sue liberalitatis dexteram extendere, pro-
ut et ostendit circa alias partes, circa qualitatibus infra expressis, nos et epos successores, ac
capitulu prefatos, ut magis debitores tanto munere resectos efficeret, et ut pro eadem et regis
eiusdem maiestatis successoribus, preces effundere teneremur, in nra et dicte eccleie nre et
capituli, in sua quarta decimarum parte liberos et exemptos in futuru eē voluit. Relique uero due
quarte partes, iterum in nouem diuidendas partes decernimus. duas quarum eidem maiestati
serenissime, insignium superioritatis, et iuris prionatus, ac ratione acquisitionis predictae terre
futuris perpetuis, temporibus percipiendas, et leuandas, applicamus.

De reliquis uero septem partibus, bifariam duximus eē faciendam diuisionem, quarum quatuor
de dictis septem, omnium decimarum parrochie nre cathedralis eccleie pro dictis duobus recto-
ribus in eadem nra ecclesia, ut dictum e, presiciendis cum omnibus primitiis eiusdem parrochie
applicamus. ita tamen q̄ predicti duo rectores prestare teneant octauam partem dictarum
quatuor partium sic illis applicataru dicte nre eccleie sacriste, qui teneatur iuxta morem deser-
uire. volumus autem, q̄ si successu temporis portio cuiuslibet dictorum rectorum, quam
modo premissa percipere debet, summa centum et viginti aureoru castellanorum pesos /vulgariter/
ter nuncupatorum exceserit, quod super excreuerit, reliquis canonicatibus portionibus et
dimidijs portionibus, et alijs officijs nre dicte cathedralis eccleie, ut dictum e suppressis appli-
cetur. in singulis uero parrochialibus ecclesijs tam dicte ciuitatis, q̄ totius nre diocesis. quatuor
predictae de dictis septem, beneficijs in unaquaq̄ dictaru ecclesiarum erigendis, et creandis, ap-
plicamus, declarantes, etiam simili modo octauam partem dictaru quatuor partium, sic
dictis beneficijs applicataru, sacriste, cuiusq̄ parrochialis eccleie, dicte ciuitatis et diocesis
nre eē tribuendam. Volumus autem et ordinamus, q̄ omnibus dicte ciuitatis et diocesis
nre, ecclesijs parrochialibus (excepta nra ecclesia cathedrali) tot beneficia simplicia creentur et
ordinent, quot ex quantitate reddituum dictarum quatuor partiu, sic eis dem beneficijs ap-
plicatarum, creari et ordinari poterunt, assignata tantum congrua et honesta sustentatione
clericis, quibus beneficia illa conferri debent. itaq̄ nullus sit determinatus dictorum benefici-
orum numerus, sed super ex crescentibus fructibus crescat et ministroru copia in eis dem ecclesijs,
que quidem predicta beneficia simplicia seruitoria, que pro tempore in dictis ecclesijs creari conti-
gerit, ut dictum e, quotiens cunq̄ vacare contigerit, quouis modo prouidere uolumus, et

Statuimus: filijs dum taxat patrimonialibus descendentibus ab incolis qui ex hispania, in dictam prouin-
ciam transierunt, aut ad eam in habitandam in futurum transire contingat, donec in posterum
uisa et cognita per nos uel successores nros christianitate et capacitate indorum, ad instantiam
et petitionem supra dicti patroni, nunc uel protempore existentis uisum fuerit. indis et natura-
libus dicta beneficia etiam prouidenda, premissis prius examine et opposicione iuxta formam et
laudabilem consuetudinem in episcopatu palentino actenus obseruatam inter filios primo-
niales, dum tñ dicti filij patrimoniales, quibus sic de dictis beneficijs prouisum fuit, infra
annum et dimidium, a die sibi facte prouisionis, teneantur presentare, et ostendere coram
dicte prouincie appellationum iudicibus, aut gubernatore protempore ibidem existentibus
rati habitationem dictarum catholicarum maiestatum, uel protempore successorum suorum
in hispanie regnis, collationem et prouisionem sic sibi predicta forma factarum, alioquin pre-
dicta beneficia eo ipso vacare censeatur, prefatisq; catholici reges, siue illorum successores, per-
sonas alias possint ad dicta beneficia, iuxta predictam formam callificatas, presentare. Volu-
mus autem, qd donec existant filij patrimoniales, qui iuxta prefatam consuetudinem pale-
tinam, possint eligi ad dicta beneficia. prouisio dictorum beneficiorum fiat ad presentatio-
nem dictarum catholicarum maiestatu prouorum et non alias. Sed quia animarum cura
dicte ciuitatis, ac totius nre diocesis ad nos et futuros successores nros principaliter et pre-
cipue expectat, tam qm qui iuxta apostoli sententiam de illis in die iudicii rationem red-
dituri sumus, accedente ad hoc consensu, ac uoluntate earundem catholicarum maiestatu
prouorum predictorum, et sua instante petitione ac auctoritate et thenore predictis. volumus
et ordinamus, qd in omnibus dicte ciuitatis ac nre diocesis ecclis parochialibus, excepta parrochia
nre ecclie cathedralis, nos et prelati, qui protempore fuerint, comendemus, et iniungamus animarum
curam pro nre uoluntatis arbitrio, cui uideremus ipsarum eccliarum beneficiato, seu benefi-
ciatis, seu cui cumq; alio sacerdoti, etiam non beneficiato, pro eo tempore, ac sub illa forma
quibus nobis uisum fuerit, dictarum animaru saluti magis expedire, sub diuini obestatio-
nem iudicii futuros omnes et nros successores exortantes et requirentes qd in hac commissio-
ne animarum, nulla sit apud eos personarum acceptio, sed solum sibi a deo commissarum ouiu
utilitati consulant, et saluti. et ut qui prefate animaru cure a nobis uel illis prepositi fue-
rint, congruentius valeant sustentari, pro ipsarum animarum sollicitudine, aliquam
suscipiant temporalem retributionem, applicamus eorum cuilibet primitias omnes parro-
chie illius in qua sic animarum curam gesserit, relicta parte sacriste inferius designanda.
Volumus insuper, et ordinamus, qd institutio, et destitutio Sacristarum omnium eccliarum
nre diocesis fiat semper ad nutum et dispositionem nram, et nrorum protempore succes-
sorum cum moderatione salarij, si forsam dicta pars octaua, que sibi, ut premissu e,
solui debet, in magnam excreuerit quantitatem, ita tñ qd quid quid ex eadem octaua

John Carter
Draught
Library

507.17a

parte illis, per nos, uel successores nros ademptum fuerit, in ipsius ecclesie fabrica, uel aliquod diuini cultus augmentum eiusdem ecclesie et non in aliquos alios usus consumi debeat, Similiter tres partes restantes, de septem partibus supradictis, in duas iterum partes equaliter diuidantur quarum unam, scilicet medietatem trium dictarum partium, cuiuslibet dictorum oppidorum ecclesie fabrice libere applicamus, reliquam uero partem, uidelicet medietatem trium dictarum partium, hospitalibus cuiuslibet oppidi cosignamus, de qua quidem medietate siue parte eisdem hospitalibus applicata, dicta hospitalia teneantur, hospitali principali existenti ubi cathedralis fuerit ecclesia, decimam soluere. applicamus et eadem autoritate in perpetuum fabrice dicte nre ecclesie sanctissime Marie, omnes et singulas decimas unius parrochiam eiusdem ecclesie, et omnium aliarum ecclesiarum totius ciuitatis et diocesis per presulum fabrice economum, singulis annis eligendi, dum tñ talis electus parrochianus non sit primus, seu maior, uel ditior nre dicte ecclesie cathedralis et aliarum ecclesiarum nre dicte diocesis. Offm uero diuinum, diurnum pariter et nocturnu tam in missis q̄ in horis, fiat semper et dicat secundum consuetudinem ecclesie hispalensis, donec et quousq̄ synodus celebretur. Volumus insuper et de eius celsitudinis instantia et petitione ordinamus, q̄ portionarii ipsi uocem habeant in capitulo una cum dignitatibus et tam in sp̄ualibus q̄ in temporalibus, preterq̄ in electionibus, et alijs a iure prohibetis cassibus, qui solis dignitatibus et canonicis pertineat. Et insuper uolumus et de eius serenitatis instantia et petitione ordinamus, q̄ in dicta nra cathedrali ecclesia, preterq̄ in diebus festiuis, in quibus unatantum missa solemniter celebrabitur hora terciarum, due quotidie misse celebrentur, quarum una prima, primis diebus ueneris cuiuslibet mensis de anniuersario fiat pro hispanie regibus preteritis, p̄ntibus, et futuris. diebus uero sabbati missa predicta in uirginis gloriose honorem pro prefatorum regum incolumitate et salute respectiue celebretur. cuiuslibet autem mensis prima die lune, eadem missa pro animabus in purgatorio existentibus solemniter dicatur, reliquis uero diebus prefata missa de prima possit celebrari ad uoluntatem et dispositionem, cuiuslibet persone uolentis ipsam dotare, dictiq̄ epus et capitulu possint quamcunq̄ dotem recipere, a quibusuis personis sibi oblatam, pro eiusdem misse celebratione. secunda uero missa de festo uel de feria occurrenti, secundum stilum hispalensis ecclesie, uel alias hora terciarum celebrabitur, et quicunq̄ maiorem missam celebrauerit, ultra comunem distributionem, omnibus illi misse interessetibus assignatam, uel assignandam stipendium lucretur triplum q̄ ad quamcunq̄ diei horam. nisi ex rationabili et iusta causa et de decani licentia, uel alterius in choro pro tempore presidetis, absens fuerit. Super quo petentis licentiam et concedentis concientiam oneramus, et quicunq̄ similiter matutinis et laudibus interfuerint, triplum lucretur, q̄ ad quamcunq̄ diei horam et insuper stipendium prime, quamuis illi non interfuerit. Volumus insuper, et de eius maiestatis instantia et petitione ordinamus, q̄ bis in qualibet hebdomada capitulum teneatur, feria uidelicet tertia, et sexta, et q̄ feria tertia tractetur ibidem de negocijs occurrentibus, feria autem sexta de nulla alia re, nisi de morum correctione, et emendatione tractetur, et de

his que ad diuinum cultum debite celebrandum, et ad clericalem honestatem, in omnibus et per omnia, tam in ecclia q̄ extra conseruandam, expectant, et quilibet alia dies ad capitulum celebrandum sit interdicta, nisi noui casus qui emeruerint aliud exegerint, per hoc autem nolumus iurisdictioni nre episcopali aut successorum nrorum circa correctionem et punitionem dictorum canonicorum aliarumq̄ personarum nre cathedralis ecclie alii, quatenus derogari quam omnimodam iurisdictionem correctionem et punitionem dictarum personarum, nobis et dictis successoribus reseruamus. ad instantiam et petitionem prefatarum maiestatum p̄norum, et de eorum consensu. Item eadem autoritate et de eisdem catholice maiestatis beneplacito, statuimus et ordinamus, q̄ quilibet dicte nre ecclie et diocesis clericus prime thonsure ad hoc ne possit privilegio gaudere clericali, deferat thonsuram vnius regalis argentei magnitudinis monete usualis hispanie et per duos digitos infra aures tantum atergo prosequente scisura capillos tondeat. uestibusq̄ honestis induatur, clamide uidelicet, uel mantello, seu pallio, quod uulgariter loba nuncupat, o manto clauso, uel apperto, ad terram protensis, non rubrei croceiq̄ coloris, sed alterius honesti coloris, quibus tam in uestibus superioribus, q̄ in inferioribus utatur.

Item eadem ap̄lica autoritate, necno de eiusdem celsitudine, et catholice maiestatis consensu deliberato, quia in ip̄a prouincia de Mexico, in noua hispania uulgariter nuncupata, in ciuitate Mexiconen, et sub in uocatione beatissime marie uirginis assumptionis, cathedralem eccliam in honorem eiusdem uirginis assumptionis. ap̄lica autoritate perpetuo erigimus, domos, habitatores, incolas, et vicinos, tam intra ciuitatem, q̄ in suburbis eiusdem ciuitatis de presenti uel in futurum habitantes, et commorantes in dicte ecclie uirginis marie assumptionis parrochianos deputamus et assignamus, donec in dicte ciuitate comoda pernos, et nros successores fiat diuisio parrochiaru cui etiam iura parrochialis ecclie, soluere teneant decimas, primitias et oblationes offerre auctoribus eiusdem ecclie, confessionis, eucharistie, et alia sacramenta recipere, necnon eisdem rectoribus sacramenta hmoi conferre et administrare, et parrochianis recipiendi, licentiam concedimus, pariter et facultate.

Item volumus, statuimus, et ordinamus, q̄ consuetudines, constitutiones, ritus, et mores legitimos et approbatos, tam officiorum q̄ insigniaru et habitus anniuersarioꝝ officiorum, missarum, aliarumq̄ omnium approbatarum ecclie hispalensis, necnon aliarum cuiusuis ecclie seu eccliarum, ad nram cathedralem decorandam, et regendam necessarie reducere, ac transplantare, libere valeamus.

Quia que nouo emergunt, nouo indigent auxilio, igitur literarum supra dictarum uirtute, nobis, et successoribus nris plenissimam emendandi, ampliandi, et ea que opportuerit statuendi, et ordinandi in posterum potestatem reseruamus, ut possimus id facere de consensu

John Carter Brown
Library

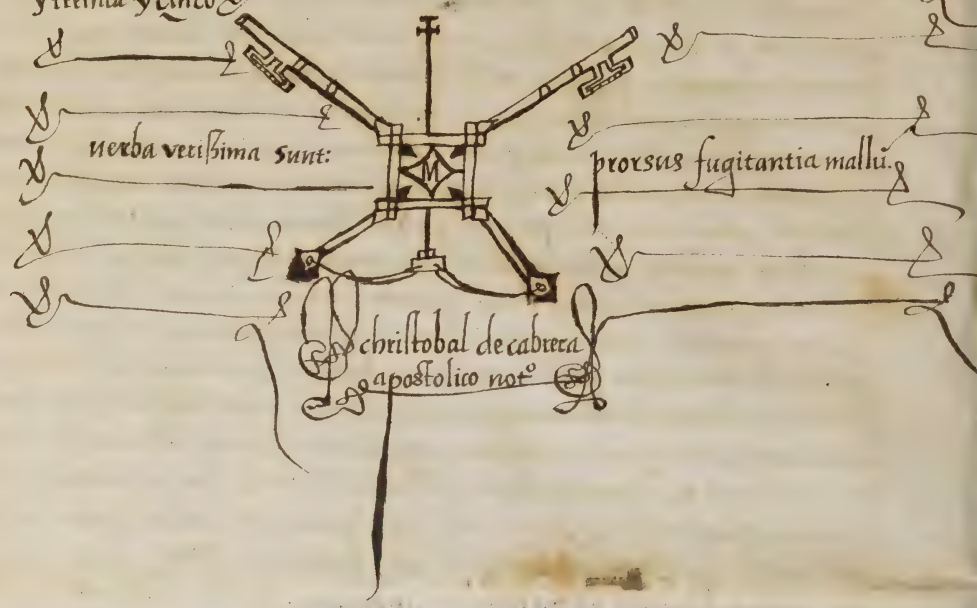
Sensu

petitione, et instantia regie maiestatis, tam circa questionem et taxationem dotis perpetua,
uel temporalem, et limitum nri episcopatus, et omnium beneficiorum, q̄ circa retentionem
decimarum, uel diuisionem earundem, secundum theuorem bulle alexandri, per quam
ipsis regibus hispanie fuit facta donatio decimarum, licet ad presens per eandem regiam
maiestatem, ad alimenta nobis sint. cum his tamen qualitatibus, donata, que omnia et
singula, instantibus et petentibus predictis dominis meis, regina, ac regibus, dicta aptica
auctoritate qua fungimur in hac parte, et melioribus modo, uia, atq; forma, quibus melius
possumus, et de iure debemus, exigimus, instituimus, creamus, facimus, disponimus et
ordinamus, cum omnibus et singulis, ad id necessariis, et opportunis, non obstantibus
contrariis quibus cunq; et illis precipue, que Sanctissimus dñs nri presatus in suis prein-
sertis literis apostolicis, uoluit non obstare, et ea omnia et singula omnibus et singulis pre-
sentibus et futuris cuiuscunq; status, gradus, ordinis, preeminentie, uel conditionis,
fuerint, intimamus, insinuamus, et ad omniu noticiam deducimus et deduci uolumus.
per presentes mandamus, predicta auctoritate, in Sancte obedientie uirtute, omnibus et sin-
gulis suprascriptis, ut omnia et singula quemadmodu a nobis instituta sunt, obseruent,
et obseruari faciant. in quorum omnium et singulorum, fidem et testimoniu premissorum,
presentes literas, siue presens publicum instrumentu ex inde fieri, et per notariu publicu
infra scriptum, scribi, et publicari, nriq; sigilli iussimus et fecimus appensione, conmu-
niri, datis Toleti sub anno anatiuitate dñi. Millmo quinq^{mo} Tricesimo quarto. Omni-
bus. scriptionem et lineatam Et per notarium approbatam

Joanes d. gimarraga.
Ep̄us mexiconen̄

Et quia ego christophorus de cabrera clericus Burgen̄ diocesis: apostolicus auctoritate aptica
notarius: prefatis presentationi: requisitioni: acceptioni: erectioni: institutioni: applicationi:
premissis q̄ omnibus et singulis dum sic ut premititur ageretur et fierent presens fui:
ideo hoc presens publicum instrumentu manu propria scriptum: et ex notis meis sup̄t:
Signo et nomine meis solitis et consuetis Signaui atq; subscripsi in fidem et testimoniu
premissorum, rogatus, et requisitus. Va sobre raydo o diz vexillo E o diz cu structuris E o
diz positis. Va entre renglones o diz dñm E o diz fortunam. E sobre raydo o diz iuxta E
o diz prouidenda E o diz ut. Vala E no emperca. Testigos que fueron presentes alo que
dicho es, llamados E rogados. Raphael de cervanes maestro en artes y doctor en theo-
logia prouisor desta obpado de mexico y francisco martinez Clerigos presbyteros.
E Sancho lopez de aguito mayordomo desta dicha yglia: E alonso lopez aluacil
de la audiencia episcopal lepos. E yo el sobredicho notario publico que a todo lo

que dichos presente fuy en vno con los dichos testigos / e lo signe con mi signo / rubrica /
y nombre acostumbrados, rogado y requerido. que fue fecha en la ciudad de Mexico
asiete dias del mes de setiembre Año de nro salvador ihu christo de mil y quinientos
y treinta y cinco &

John Carter Brown
Library

John Carter Brown
Library

John Carter Brown
Library

o Section de Mexico

Mexico. May 1871.

I shall endeavor to translate and resume the contents of
this all-important document, using the very words of the writers
thereof.

It behooved Divine Goodness to place at the head of Spain
princes, who, to destroy idolatry, enter, with large armies, the most unknown
and distant countries. Queen Jane and her son Charles, have, at a
heavy cost, fitted innumerable vessels, which they sent across seas full
of dangers, towards shores barren and difficult of access, without
the hope of realizing from these difficult expeditions the least material
profit. Great losses have been experienced, both in going and returning,
nor did they always succeed in implanting the Christian religion
among people hostile and hard to lead. Superior men, sweetest and
Scholars of all kinds, have been sent to those barbarous tribes,
which lived almost like brutes, in order to bring them to subjection
and erect churches. Many years of efforts have been required
to convert a people which had been adoring for centuries,
Astaroth, Bel, Beldagm and other sea divinities. CUMANÁ, PEARL
RIVER, LITTLE VENICE, SANTA MARTHA, NOME DEI, DARIEN, PANAMA,
NICARAGUA, CARTHAGO INDICA, PROFUNDA LOCA, PERUTUM, YUCATAN, COCUMEL,
PALM RIVER, HISPANICA, FERNANDINA, MARGARITA, JAMAICA, SAN JUAN, &c
possess rich churches and convents. To-day, our Sovereigns have just
achieved the establishment, with the consent of the Pope, of an arch-
bishopric in the Province of Mexico, which is the principal part of
New Spain, with a Cathedral, parochial churches, deaneries, prebends,
&c. &c.

I, JUAN DE CUMARWAGA, a Franciscan monk, . . . have been appointed
Bishop, and Pope Clement VII has confirmed me by an apostolic
brief written on parchment, with a leaden seal attached with a silk thread
red and yellow. This document was remitted to me, by the intercession
of the King, in the Church itself, in presence of a great concourse of people.
Here is the text thereof:

" The village [Oppidum] of Mexico, in the Indies of the Tzorrohuan
Isle, was conquered in the reign of Ferdinand of Aragon and Elizabeth
of Castille, by Pedro Arias de Segovia, Captain general of the expedition to
the Indies. Now, under the reign of Charles and under the administration

John Carter Brown
Library

of this Pedro, it contains twenty thousand inhabitants (converted natives or strangers who have come from all parts). They have erected churches, Convents, Holy-places, among which a parochial church under the name of Santa-Maria. The Emperor Charles wishing to alter the latter into a Cathedral and to make of the village (Oppidum) a city [civitas], We have resolved, with the assent of the Cardinals, to promote this church to the rank of Cathedral, under the name of Church of the Assumption, to establish therein a Bishoppic with all its dependencies, and to confer to all the inhabitants of Mexico, the title of citizen. The Bishop shall enjoy all the rights ascribed to prelates of his rank.

Rome, September 5th 1534. "

In consequence of the Papal Brief, Juan de Comarraga, creates the following offices:

Five dignitaries, viz:

A Dean, an Archdeacon, a Chanter, a Grammar Teacher, and a Treasurer, who is at the same time, Door-keeper, Bell-Ringer and Beadle [or rather Sexton or Sacristan].

Ten Canons, six Deacons, and six Under-Deacons, two Rectors, six Acolythists [exodochos], six Chaplains, a sub-sacristan [or beadle], an Organist, an Usher, a Steward, a Chancellor [or Notary], and a canicularius whose functions consist in expelling dogs from the church which he is also charged with sweeping.

The revenues of this Church or Cathedral, not being sufficient yet to maintain so many persons, the appointments of the Treasurers, of five ~~the~~ Canons and of all the Deacons and Under-Deacons is postponed. Other offices will likewise be suspended if the poverty of the revenue require it, until the day when it will be possible to fill all the vacancies, commencing with that of the Treasurer.

The Dean shall receive 150 piasters (setting the value of the piaster at a Castilian gold piece and 485 maravedis). The Arch-Dean and the other three dignitaries shall receive 130 piasters each; every Canon 100, the Deacon 70, the Under-Deacon 35, the Chaplain 20, the Acolythist 12, the Organist, the Notary and the Usher 16 piasters each; the Steward 50, the Canicularius.

Now follow the mode of payment, fines &c &c

*John Carter Brown
Library*

The Bishop shall be entitled to one quarter of the entire revenue of the Church; the second quarter shall be set aside for the salary of the Clergy; as to the other two quarters they will be divided into nine equal portions.

Two parts shall belong to the King

Four parts shall be given to the two Rectors and to the sacristans of the Diocesan Churches.

One and a half part shall be applied to the Church wardens, and

One and a half part to the Hospital.

Then follow interesting details concerning the manner how the Clergy shall be chosen. Until the time when the Indians shall have given proofs of their capacity and attachment to the Christian Religion, the Clergy shall be taken from the Spanish Colony, under the Kings' presentation. The Indians will be first examined as it is done in the Bishopric of Palenque; and the King shall have one and a half year to confirm the choice of a native.

Divine service will be performed according to the system of rituals of the Church of Seville. Then follows details touching the division of the new city of Mexico into Parishes.

Done in Toledo in the year of the Lord One thousand Five hundred and Thirty-four.

It is signed by the Bishop of Mexico himself.

The body of the document is in the hand-writing of Cristobal de Cabrera, Secretary Apostolic, who also wrote the certificate at the end, which certificate was delivered in Mexico, September 7th 1535.

The seal reads as follows:

FRA(ter) IOH(annes) DE CUMARAGA, DEI GR(ati)A PRIMUS EP(iscop)VS MEXICONEN(sis).

The text has been published in full, and faithfully, by Bishop Lorenzana, in his Concilium Mexicanum, Mexico, 1769, 4to, Vol. II, at the end with a separate pagination, under the title of: Extracto Ecclesiae Mexicanae quae eadem est cum ceteris ejusdem provinciae.

John Carter Brown
Library

D. Fr. JUAN DE ZUMÁRRAGA or GUMÁRRAGA, was born at Durango, in the Province of Biscaya. When? "en el año de 1468," says G. Gomez Davila. He joined the order of the Franciscans. In what year? (Text, p. 10) He was in charge of the convent of Abrojo, near Valladolid, when Charles V appointed him Bishop of Mexico.

"Hecho obispo, antes de consagrarse pasó á estas partes de la Nueva España, año de mil y quinientos y veinte ocho, con título de electo obispo y protector de los indios", says Fray Gerónimo de Mendicota (Historia Eclesiástica Indiana, cap. XXV, p. 629, of Lezabalera's edition)

But it seems that the first steps for the creation of the Mexican bishopric were taken the year preceding, since we find in Herrera (Decad. IV, lib. 11, cap. 11) under the date of 1527, the following remark: "Començarouse a despachar negocios de Nueva España á presento de Rei para el Obispado, que convenia erigir en Mexico, á Fr. Juan de Gumarraga. . . ." For G. G. Davila (p. 20) says "en doze de Diciembre del año de 1527, le consagró D. Sebastian Garcia, Obispo de Tascala."

He returned to Spain in 1532, probably to have a settlement of his difficulties with the Bishops and Governors, chiefly concerning the unjust treatment inflicted on the Indians. He was still in Spain in January 1533, for I discovered in the Columbia Library at Seville a placquette, an order delivered by him, and dated "et Maioretti oppido 8. Ianuarij. M. D. XXXIII." In all probability he protracted his stay until he had been duly consecrated, for Mendicota says:

Torno consagrado á esta Nueva España año de mil y quinientos y treinta y quatro." (loc. cit. p. 631.)

This agrees with the above Bull of Clement VIII, which is dated Sept. 5th 1534.

He did not remain long in Mexico, for the above mentioned placquette, contains a manuscript note, signed by Fernando Columbus, which reads as follows:

"Este libro me dio el mesmo autor en Valladolid a .25. de agosto de 1536." (Cf. an Addition to the D. A. V.)

It is on the occasion of this voyage that he probably supplied himself with the Document, the original of which is bound herein. It was found in Spain, either at Toledo, or among the archives of the great house of Altamira. It was owned for a long time by Gallardo.

Zumarraga was attending the wants of the poor in the village of Omititico, when he received the papal bull promoting him to the rank of

John Carter Brown
Library

Archbishop. But in what year? "En el año de 1547, Paul III le dio título de Arceobispo"
says Mendicino, p. 28.

He died apparently of a stricture of the urethra ("mal de orina", says Mendicino) "Domingo despues de la fiesta del Corpus Christi, a las nueve de la mañana, año de mil e quinientos e quaranta e ocho" — 1548.

Mendicino says:

"Los tapices e paños de su casa, eran muchos e buenos libros, porque era aficionado de letras e de los que las tenían con humildad."

He is charged with having collected from every quarter, especially from Tescuco the most celebrated capitals in Anahuac, and the great depository of the national archives, all the MSS. and paintings of the Mexicans, which he caused to be piled up in a mountain heap, in the market place of Tlatelolco, and reduced them to ashes.

The chief authorities for this charge are:

Joseph de Acosta: De Natione Novi Orbis. Salamant. 1589, 8°. Lib. VI, cap. 7.

J. de Torquemada: Monarquía Indiana, Sevilla, 1615, fol. lib. II, III, cap. 6, lib. XIV, c. 8.

Prescott quotes Ixtlilxochitl, 1484. Chich., MS., Prologo. — Idem, Sum. Reac. MS.

See also Clavigero, Stor. del Mexico, tom II, p. 188 (if possible the original Spanish text [just discovered in Mexico])

Burkhardt's Trif. to Ixtlilxochitl, Comentarios de Españoles (trad. by Ternaux). p. xvii)

We have of Zumarraga a very interesting letter dated 1532, and addressed to P. Matthias Weysser, general of the order, which was first published in the edition to the Latin Colles. of 1532 (B. A. V. N° 168). It was afterwards republished in the Novus Orbis of 1555. The Spanish text is to be found in the additions to the Theatro de Virtudes, (B. A. V. N° 244), and in Gil Gonzalez Davila's Teatro (p. 26.)

He is also the author of the Doctrina Breve, printed at Mexico in 1544 (B. A. V. N° 249).

Hansen says that when he was entrusted by the King with the task of writing his Historia, he was permitted to consult the "Papeles que havia en Su Real Camera", among which "se hallaron las Relaciones del Obispo Zumarraga". (Decad. VI, lib. III, cap. XIX). We have been unable to find the least traces of them either in Toledo, Madrid or Sevilla. In the Biblioteca Nacional at Madrid, there is from him a "Carta al Comendador Francisco de los Cobos, año 1530, sobre los trabajos que padecian los indios por los españoles, y sobre la multitud de pechos que se movieron despues que fué allá la Audiencia de Mexico" (G. 63, p. 345)

In the Legation collection of MSS. bought of Rich. by Mr. Lenox, we find "Cartas de Fr. Juan de Zumarraga primer Obispo de Mexico. 1529, et. folio, 63 leams" N° 35.

There is no mention of him in Wadding's Scriptor. Orbis. Memor. That in the Monarquía of Torquemada (vol. III, cap. 30, p. 506) is taken from Mendicino.

John Carter Brown
Library

CHRISTOPHORUS DE CABRERA, sacre theologia magister, sacerdosque
Palentini diocesis (Antonio, B. A. V. Nova, I, p. 288.), calls himself
"Burgensis" (Manual de adultos)

The present document, which was written and certified by him as
apostolical notary, is the earliest mention which we have been able
to find of his name and association.

He was a prolific writer of devotional poetry, as may be seen from
the long list of works, printed and manuscript, given by Antonio.

He is the author of the distich inscribed at the close of the Manual
de adultos (B. A. V. N.º 232).

The Bibliotheca Barlowiana possesses his rare poem Meditationula
(Valledolid, 1548, 45), in which Cabrera alludes to his sad experience
among the Indians of New Spain, and utters oburgations against Mexico.

In an Addition to the B. A. V., we describe, in the authority of
Pallardo (Ensayo, No 1519) his Gloria de Consolacion (Valledolid,
1549, 80), which are dedicated to Cortes' second wife, and dated
"En Guernavaca, o como los indios dicen, Co hanna uac, el mes febrero
& apacible pueblo de la Nueva España, 25 de mayo."

According to this date, he seems to have been still living in
Mexico in 1549, although the privilege of the Meditationula, which
is dated "Valledolid a. XXI del mes de Julio de M. D. XLVIII años",
calls him "señor de la villa del Rio".

The witnesses to the act, were:

RAPHAEL DE CERVANES "maestro en artes y doctor en theologia provisor deste
obispado de Mexico.

FRANCISCO MARTINEZ "clerigo presbitero"

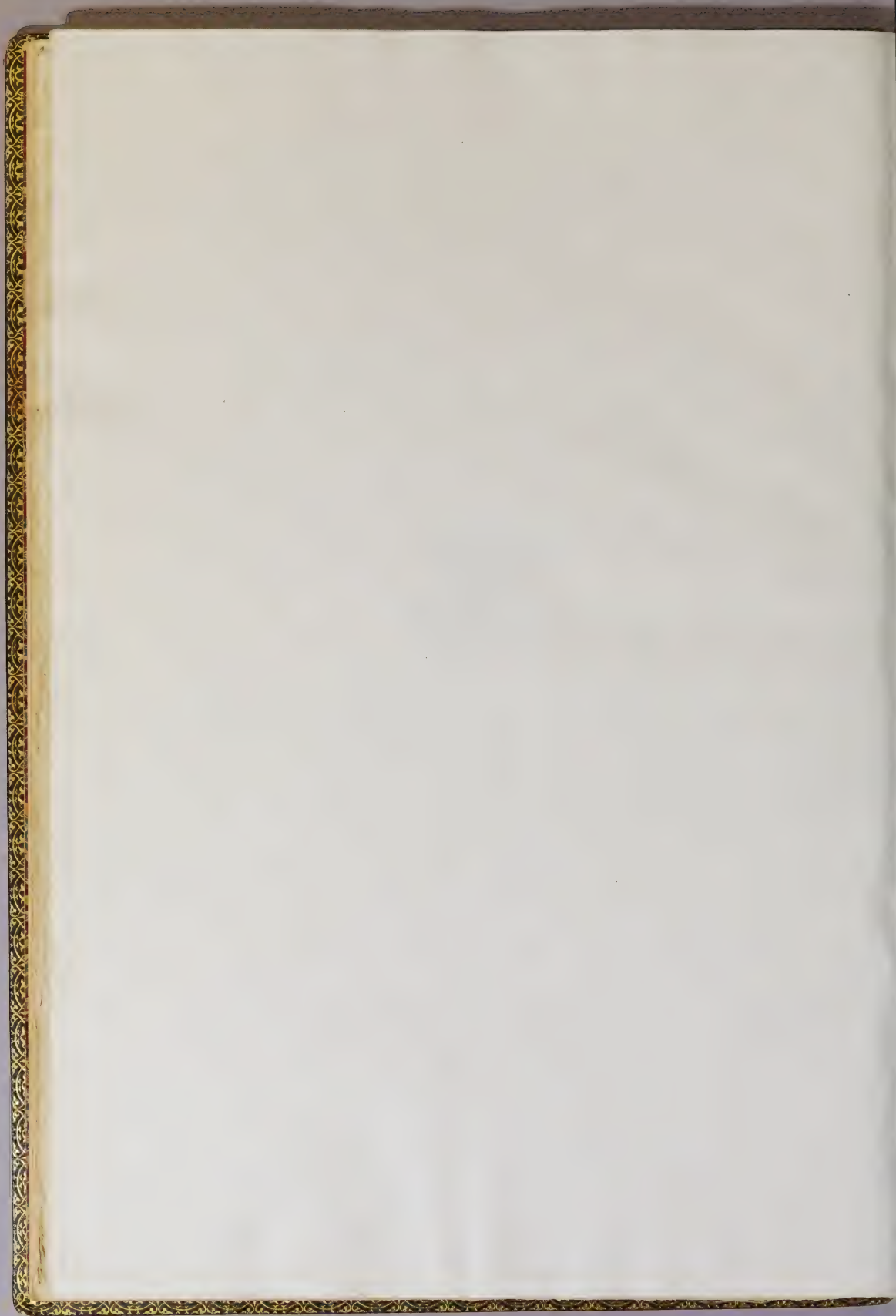
SANCHO LOPEZ DE AGUILO "mayordomo desta dicha yglesia"

ALONSO LOPEZ "alcajil de la audiencia."

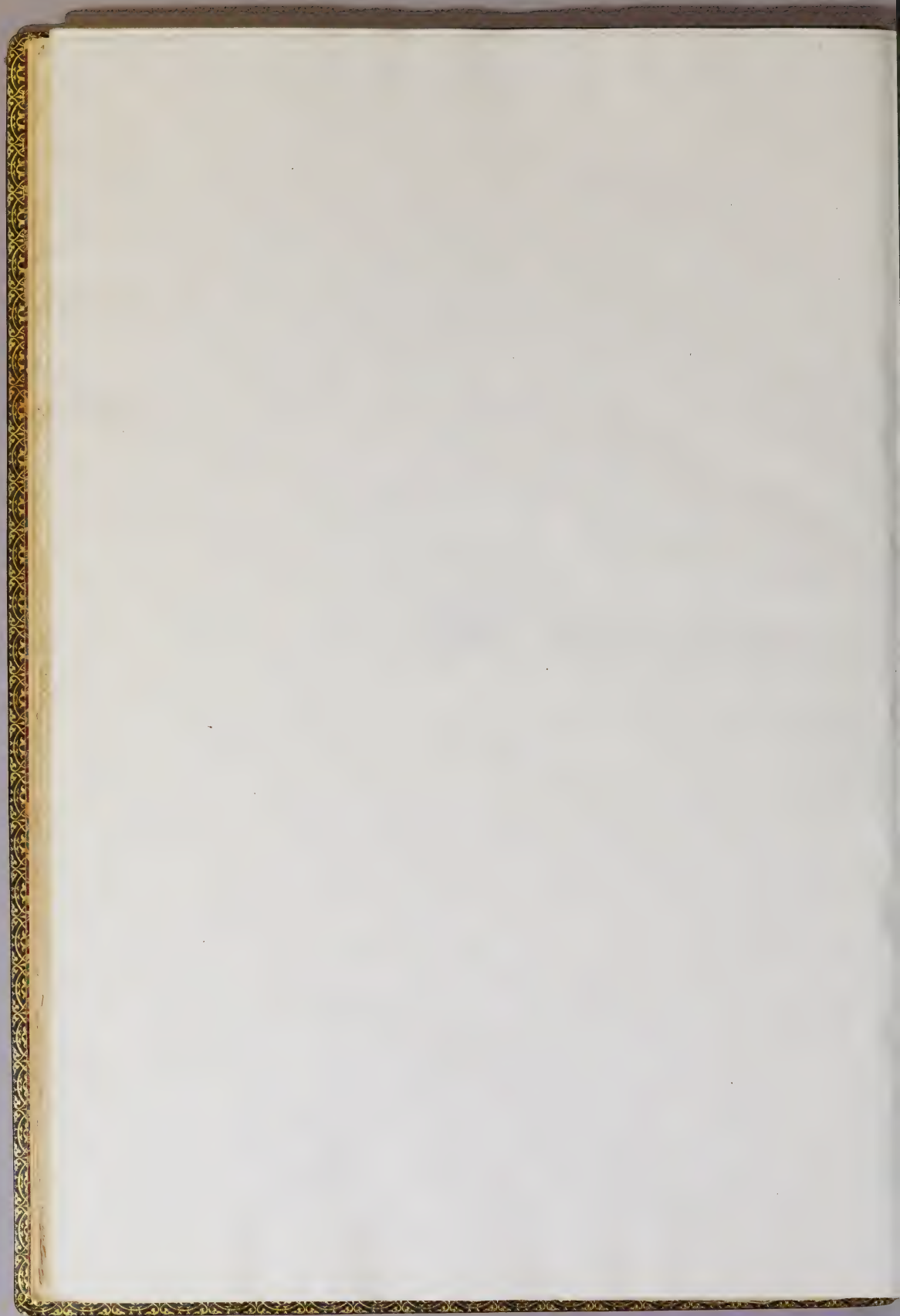
Concerning whom, I have not been able as yet to ascertain
anything.

John Carter Brown
Library

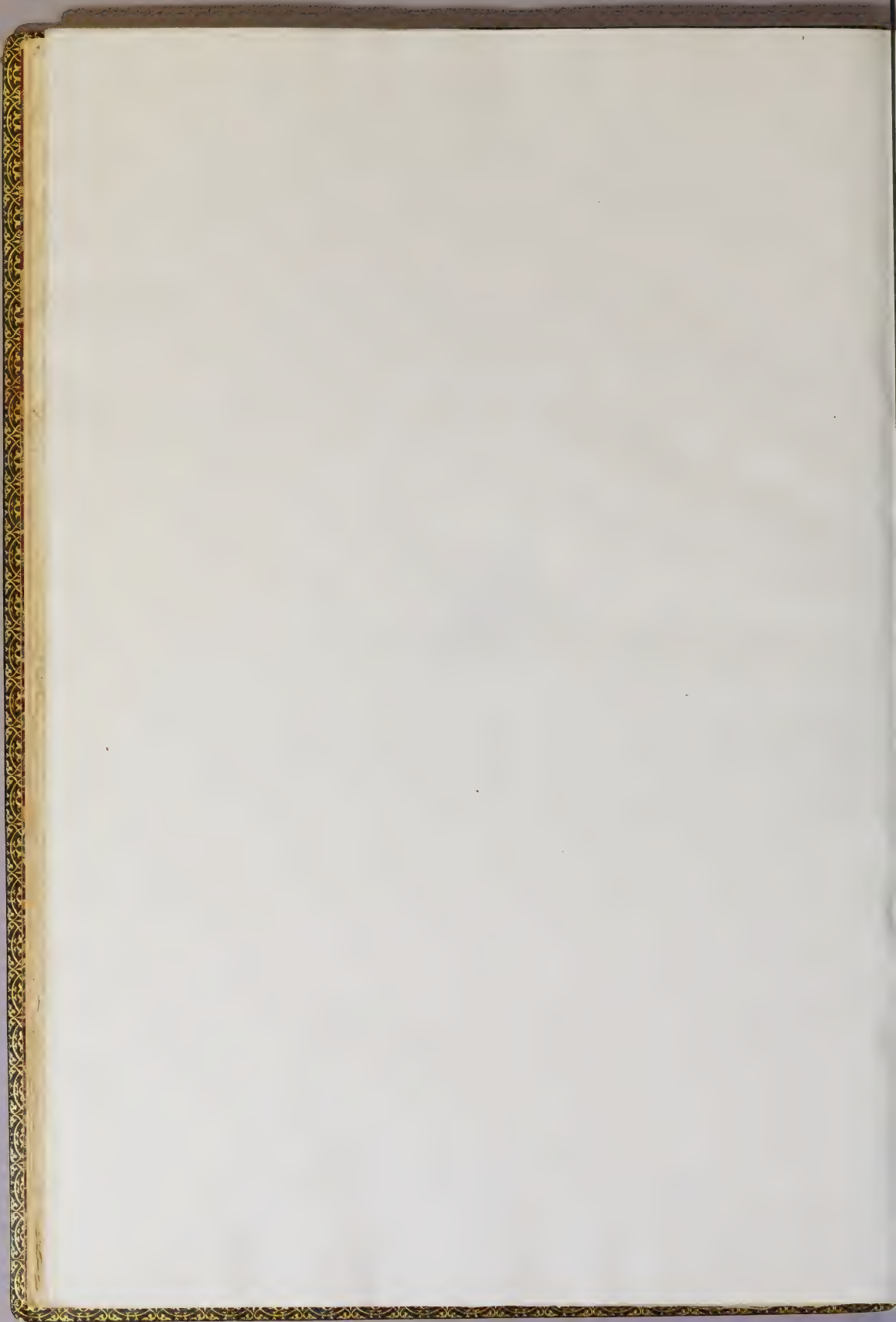
John Carter Brown
Library

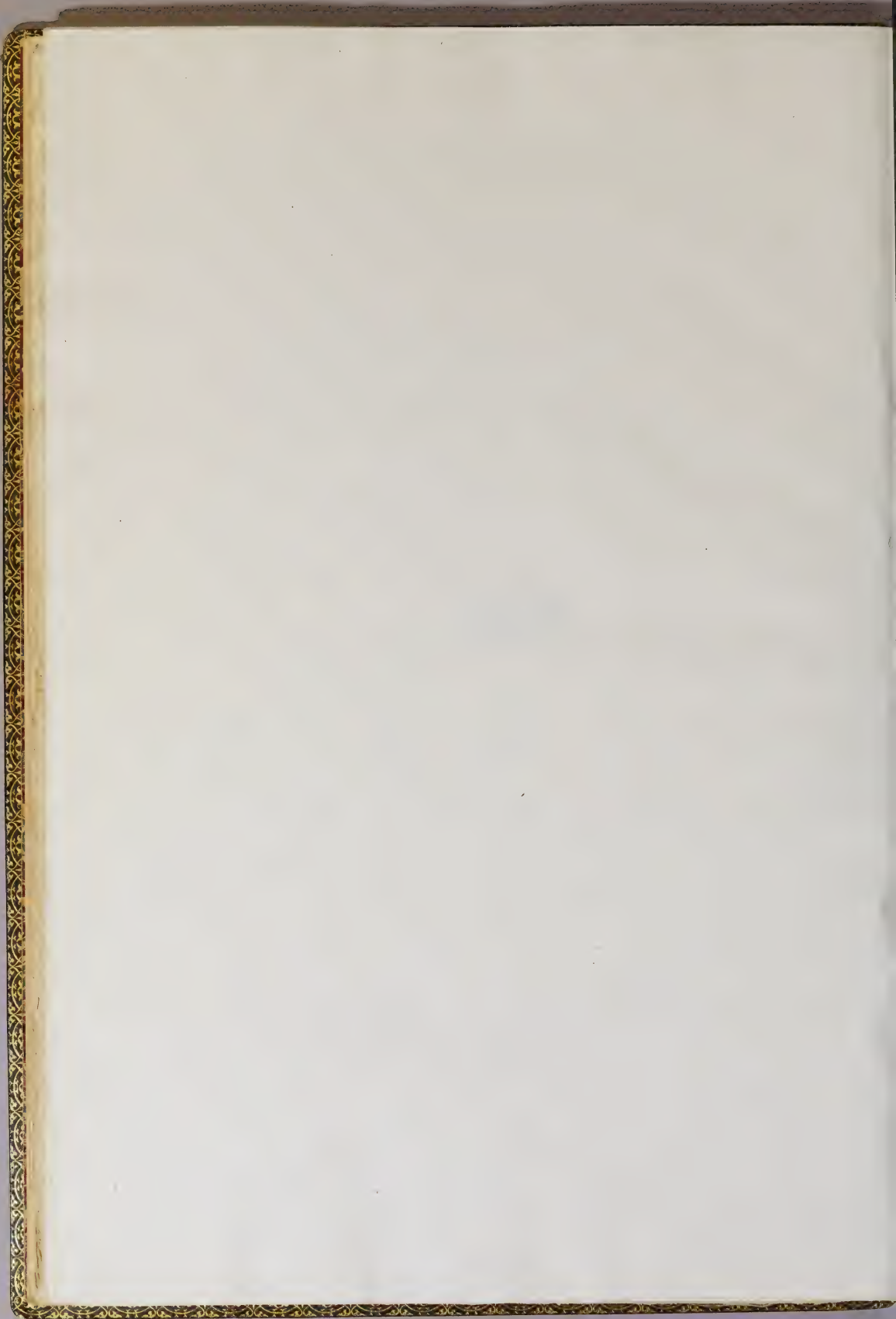
John Carter Brown
Library

*Carter Brown
Library*

John Carter Brown
Librarij

Handwritten text in an oval stamp, possibly a library or collection mark.

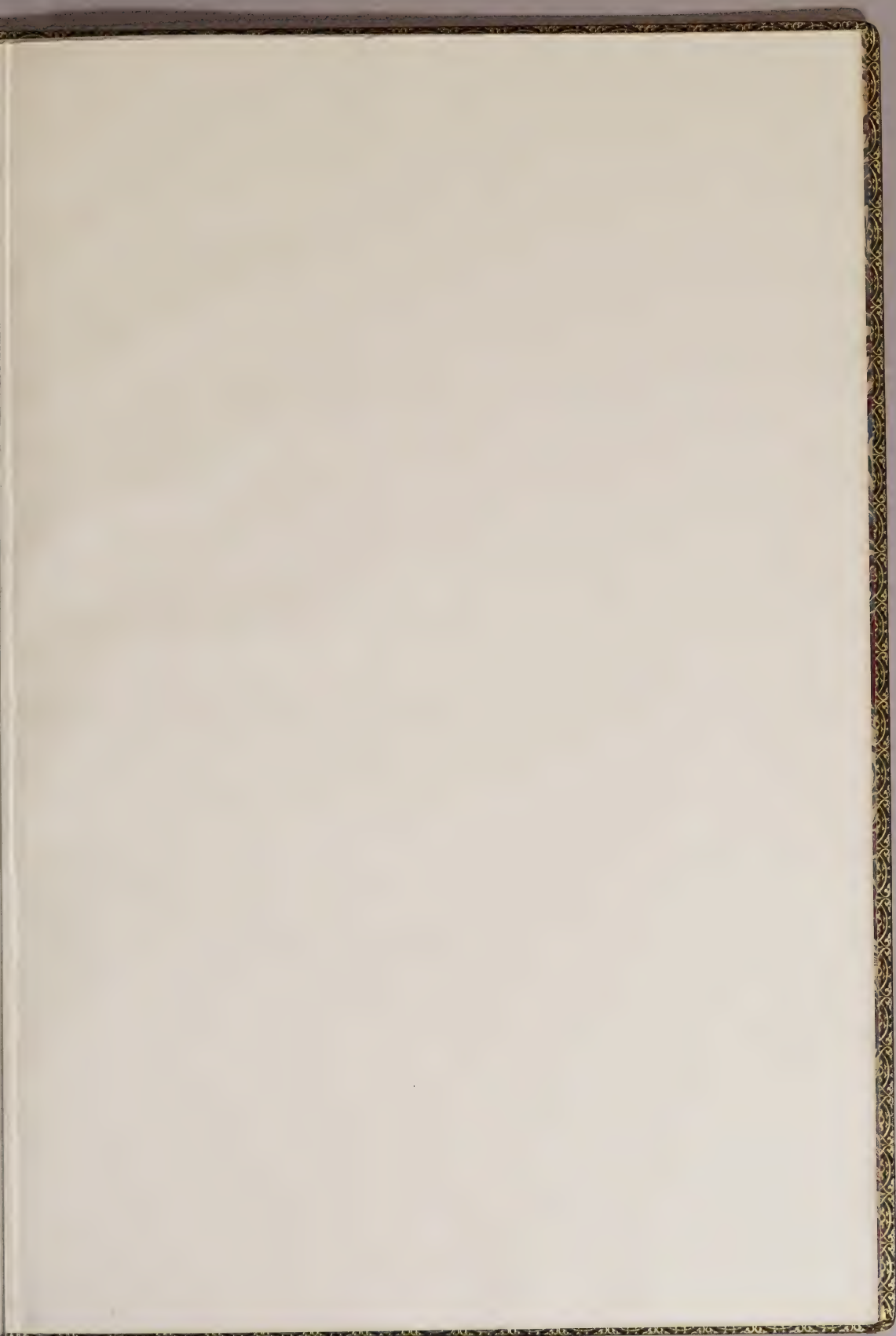

*John Carter Brown
Library*

John Corwin Brewster
Library

1-size

